

RWS BEDRIJFSVERTROUWELIJK - PERSOONSVERTROUWELIJK

Voortgangsrapportage Programma Rijkskeringen

Datum	17 februari 2021
Versie	2.5
Status	Definitief (vaststelling RWS Stuurgroep Rijkskeringen)

Colofon

Uitgegeven door

Auteur Programma team Rijkskeringen

Informatie Thijs Dekker

Telefoon 06 15879090

E-mail thijs.dekker@rws.nl

Datum 17 februari 2021

Versie 2.5

Status Definitief (vaststelling RWS Stuurgroep Rijkskeringen)

Inhoud

1	Inleiding 4
1.1	Doel voortgangsrapportage 5
1.2	Meegeven Kaders 6
2	Managementsamenvatting 8
2.1	Voortgang programmadoel 1: "Beoordelen en toetsen Rijkskeringen" 8
2.2	Voortgang programmadoel 2: "Maatregelen" 8
2.3	Voortgang programmadoel 3: "Zorgplicht" 9
2.4	Risico's en beheersmaatregelen 9
2.5	Vooruitblik komend half jaar 10
3	Planning en voortgang van het programma 11
3.1	Programmadoel 1: "Beoordelen en toetsen Rijkskeringen" 11
3.1.1	Beoordeling primaire keringen 11
3.1.2	Toetsing regionale keringen 14
3.2	Programmadoel 2: "Maatregelen" 14
3.3	Programmadoel 3: "Zorgplicht" 16
3.4	Behaalde mijlpalen programma Rijkskeringen 19
4	Financiën (beoordelen, programmeren, maatregelen) 20
4.1	Meerjarige budgetreeksen Rijkskeringen 20
4.2	Programmadoel 1: "BEOORDELEN en TOETSEN RIJSKERINGEN" 20
4.3	Programmadoel 2: "MAATREGELEN" 21
4.4	Programmadoel 3: "ZORGPLICHT" 21
4.5	Vooruitblik financiën 21
5	Risico's en beheersmaatregelen programma Rijkskeringen 22

1 Inleiding

Met het programma Rijkskeringen levert RWS een bijdrage aan de waterveiligheid (droge voeten) van Nederland. De beheerders van Rijkswaterstaat zijn en blijven verantwoordelijk voor het in beeld brengen van de opgaven (beoordelen/toetsen), het uitvoeren van maatregelen die hieruit volgen (onderhoud, vervanging, renovatie en/of aanleg) en het op orde houden van de Rijkskeringen (zorgplicht).

Programma Rijkskeringen is onderverdeeld in 54 Primaire Rijkskeringen waterkeringen (in 52 normtrajecten) en 16 Regionale keringen.

De 54 Primaire waterkeringen omvatten:

- 120 kunstwerken
- 23 km dijk
- 165 km dam
- 42 km duin

De 16 Regionale waterkeringen omvatten:

- 530 km (voornamelijk kanaaldijken, incl. kunstwerken)

Het uitgangspunt is dat de regio's zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor de waterkeringen. Programma Rijkskeringen faciliteert, coördineert, monitort en prioriteert.

In het concept programmaplan zijn 7 programma doelstellingen geformuleerd. Om de sturing en verantwoording expliciet te kunnen monitoren en gericht te kunnen ondersteunen en escaleren hebben we de programmadoelen samengevat, concreet gemaakt en als volgt gedefinieerd.

Programmadoel 1: **BEOORDELEN en TOETSEN RIJSKERINGEN**

Het in goede afstemming met de waterschappen, met voldoende kwaliteit voor vervolgprocessen (maatregelen en zorgplicht), met een conformiteitsverklaring van ILT en in afstemming met DGWB afronden van:

1. Alle wettelijke beoordelingen van primaire Rijkskeringen vóór 1 juli 2022 en uiterlijk 31 december 2022 (deadline Waterwet).
2. Alle toetsingen van regionale Rijkskeringen vóór 31 december 2020 en oplevering veiligheidsrapportage aan DGWB vóór 1 april 2021.

Programmadoel 2: **PROGRAMMEREN MAATREGELEN**

Het bepalen van de opgave voor alle primaire en regionale keringen (inhoudelijk, maar ook qua sturingstypologie), zodat de vervolgprocessen via SLA-V&R-Aanleg gevoed kunnen worden door:

3. Het opstellen van een landelijk verbeterprogramma Regionale Rijkskeringen in de vorm van een gebundeld regio-advies uiterlijk 1 september 2021 en in de daarop volgende jaren. De regionale keringen moeten uiterlijk in 2032 aan de veiligheidsnormen voldoen.
4. Het opstellen van een landelijk verbeterprogramma Primaire Rijkskeringen in de vorm van een gebundeld regio-advies uiterlijk in 2023/2024 en in de daarop volgende jaren. De primaire keringen moeten uiterlijk in 2050 aan de veiligheidsnormen voldoen.
5. Het landelijk prioriteren en programmeren van maatregelen (projecten) binnen de kaders van procesgang, financiën en capaciteit.

Programmadoel 3: **IMPLEMENTEREN ZORGPLICHT**

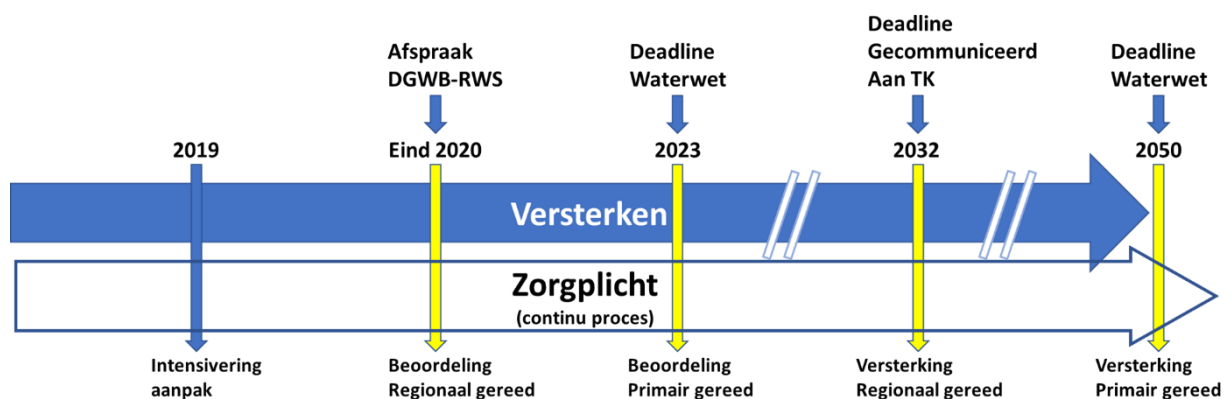
Het coördineren van de implementatie van de zorgplicht via aantoonbare voortgang op de twaalf zorgplichtactiviteiten van het uitvoeringskader zorgplicht:

6. Het monitoren en rapporteren van de voortgang van de implementatie van de zorgplicht in de regio.
7. Regie voeren op landelijke verbeteracties, zoals het aanpassen van prestatiecontracten, het verbeteren van de bedieninstructies (OSBI's), het verzorgen van opleidingen voor bedienend personeel van waterkerende kunstwerken, het specificeren (kwaliteit/kwantiteit) van de benodigde kennis, het inrichten van data-applicaties voor het assetmanagement en het aanpassen van de leggers.
8. Het koppelen van zorgplicht en de veiligheidsbeoordeling door het vastleggen van alle data, informatie en analyses uit de beoordeling in het beheerregister vast te leggen zodat het risico-gestuurde onderhoud en het inspectieregime kunnen worden aangepast.
9. Verstevigen samenwerking met de waterschappen op de zorgplicht door het organiseren van peerreviews.

Continu proces: **MONITOREN, VERANTWOORDEN en ADVISEREN**

Het monitoren van de voortgang (zowel wat betreft de regietaken als de uitvoering van maatregelen), het verantwoorden van de voortgang (specifiek met betrekking tot de regietaken) en het adviseren van coördinerend HID, projecten, WVL en DGWB.

De planning van het programma met hierin de belangrijke deadlines is in grote lijnen weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Deadlines Programma Rijkskeringen

1.1 Doel voortgangsrapportage

Doel van de half jaarlijkse voortgangsrapportage is om op een compacte wijze te laten zien wat de voortgang van de opgedragen werkzaamheden is binnen de hierbij meegegeven kaders, het signaleren van mogelijke issues en voorleggen van besluiten die door de stuurgroep genomen moeten worden. Opzet is dat in de management samenvatting een integraal beeld van de voortgang wordt gegeven. In de navolgende hoofdstukken zal per programmadoelstelling inhoudelijk een toelichting gegeven worden op de voortgang en gevolgen van eventuele issues.

1.2 Meegeven Kaders

Wettelijk kader

- De beheerder van de primaire waterkering moet iedere twaalf jaar aan de minister verslag uitbrengen over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen (artikel 2.12, eerste lid van de Waterwet).
- De beheerder van de regionale waterkering moet iedere twaalf jaar aan de minister verslag uitbrengen over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale waterkeringen (artikel 2.5 van de Waterwet).
- De beheerder moet aantoonbaar maken dat het beheer en onderhoud van de waterkeringen adequaat wordt uitgevoerd.

Financieel kader

Budget voor zorgplicht primaire keringen, toetsing regionale keringen en beoordeling primaire keringen

- De zorgplicht primaire keringen is met BLS middelen via de SLA geprogrammeerd door en binnen de RWS regio's. Voor het landelijk coördineren en begeleiden van de zorgplicht door het programma Rijkskeringen is € 1 miljoen gereserveerd verdeeld over de jaren 2020 – 2023 (L.3009).
- De toetsing van regionale keringen is een afzonderlijke opdracht (met GVKA middelen P.1108) van DGWB. Omdat het de eerste toetsing is, is deze nog niet als standaard onderdeel in de SLA opgenomen en beperkt zich tot het toetsen zelf en het rapporteren van de resultaten (dus geen vervolgstappen).
- De beoordeling van primaire keringen is met BLS middelen via de SLA geprogrammeerd door en binnen de RWS regio's. Er is €3 miljoen via overprogrammering uit het SLA budget aangewend om een groot deel van de beoordelingen centraal te kunnen inkopen en begeleiden. Deze middelen worden momenteel ook voor programmakosten benut (P.1435).

Budget voor (voorbereiding van) de uitvoering (GVKA)

- Voor de totstandkoming van de uitvoeringsprogramma's en het uitvoeren van maatregelen zijn en blijven voor de primaire (€ 639,8 miljoen - prijspeil 2020 - , al bij RWS) en regionale Rijkskeringen (€ 198,2 miljoen - prijspeil 2019-, waarvan nog 192,2 mln. nog bij DGWB) afzonderlijke (en gescheiden) kasreeksen met GVKA middelen (Deltafonds).
- Daar waar BLS middelen (zorgplicht/beoordelingen) overgaan in middelen voor de (totstandkoming van de) uitvoering wordt zo transparant mogelijk een zwaartepunt benadering toegepast.

Capaciteit en organisatie

In de opdrachtbrief van de pDG wordt als kader voor de capaciteit een totaal van 12,6 fte aangegeven (3,5 fte regiocoördinator en 9,1 fte voor het landelijke team). De actuele capaciteitsvraag van 11,96 fte past hierbinnen. Zie figuur 2.

CAPACITEITSVRAAG RWS	Opdrachtbrief pDG: 1,5+1 0,5 6 IPM+ 1,1+3,5 n.t.b.					
Landelijk Programmateam	RWS Dienst	WVL	GPO	PPO	REGIO	CIV
Programmadirecteur	PPO			0,4		
Programmamanager	PPO			1		
Omgevingsmanager	REGIO				1	
Technisch Manager	PPO	1				
Landelijk programmeur	REGIO				0,5	
Landelijk coördinator zorgplicht	REGIO				1	
Programma beheersers	PPO			0,6		
Contractmanager	PPO			0,8		
Inkoopadviseur	PPO			0,1		
Technisch team o.l.v. TM						
Adviseur waterkeringen / perceeltrekker	PPO			0,5		
Adviseur geotechniek / perceeltrekker	WVL	0,32				
Adviseurs HR & zorgplicht & kennisagenda	WVL	0,4				
Adviseur SVK / V&R	GPO		0,1			
Adviseur waterkerende kunstwerken / perceeltrekker	GPO		0,32			
Adviseur waterkerende kunstwerken / perceeltrekker	GPO		0,32			
Adviseur waterkerende kunstwerken	GPO		0,1			
Adviseur data & keringen	CIV					n.t.b.
Totaal RWS landelijk team	8,46	1,72	0,84	3,4	2,5	0
Regio-coördinatoren	RWS Dienst	WVL	GPO	PPO	REGIO	CIV
	NN				0,5	
	Z&D				0,5	
	WNZ				0,5	
	WNN				0,5	
	ZN				0,5	
	ON				0,5	
	MN				0,5	
Totaal RWS regio	3,5	0	0	0	3,5	0
Totaal RWS opdracht Rijkskeringen	11,96					

2 Managementsamenvatting

2.1 Voortgang programmadoel 1: "Beoordelen en toetsen Rijkskeringen"

Veiligheidsbeoordeling primaire Rijkskeringen

De deadline voor het opleveren van een landelijk veiligheidsbeeld van de primaire waterkeringen ligt op 31 december 2022.

Om deze deadline te kunnen halen, is het van belang dat uiterlijk 1 juli 2022 de laatste beoordelingsrapporten in behandeling gaan bij ILT.

De 54 primaire Rijkskeringen liggen in 52 normtrajecten uit de Waterwet. Bij 27 van deze normtrajecten is RWS als enige keringbeheerder en dus penvoerder. Bij de andere 25 normtrajecten gaat het om samenloop met een waterschap. In dat geval is het waterschap penvoerder voor de beoordeling.

De wettelijke beoordelingen van primaire keringen lopen via 6 productielijnen, deels met eigen mensen (RWS ontwerpt), deels in samenwerking met marktpartijen, aangestuurd via programma Rijkskeringen. Eerder voorziene uitloop t.o.v. de wettelijke deadline (31-12-2022) is na versnellingsmaatregelen bijgesteld. De planning is nu sluitend en afstemming met omgeving (DGWB/ILT/UvW) vindt continu plaats.

De opgave uit de beoordelingen primaire keringen zal leiden tot een landelijk verbeterprogramma in 2023/4.

Op dit moment is de beoordeling van 12 primaire Rijkskeringen van de in totaal 54 primaire Rijkskeringen afgerond. De planning is dat eind Q2 2021 van 35 primaire Rijkskeringen de beoordeling is afgerond of het beoordelingsrapport is ingediend bij ILT.

Volgens de planning is de verwachting dat de beoordeling van 48 primaire Rijkskeringen aan het eind van 2021 zijn afgerond of ingediend bij ILT. Eind Q2 van 2022 zijn alle beoordelingen van de primaire keringen ingediend bij ILT, zoals afgesproken met ILT.

Veiligheidsbeoordeling regionale Rijkskeringen

De toetsing van de regionale waterkeringen zal eind 2020 zijn afgerond. Dat wil zeggen dat de toetsrapportages van alle regionale keringen in beheer bij Rijkswaterstaat, definitief zijn ingediend bij ILT. De overall veiligheidsrapportage, gebaseerd op de uitkomsten van de toetsrapportages, zal in het eerste kwartaal van 2021 aan de Minister worden aangeboden.

Op dit moment is van 13 van de 16 regionale Rijkskeringen de toetsing afgerond en de conformiteitsverklaring door ILT afgegeven. Het toetsrapport van de laatste 3 regionale Rijkskeringen is ingediend bij ILT. De verwachting is dat ILT in januari 2021 de conformiteitsverklaring voor deze 3 regionale keringen afgeeft. Inmiddels wordt op basis van de uitkomsten van de toetsrapporten en in afstemming met ILT gewerkt aan het overall veiligheidsrapport.

2.2 Voortgang programmadoel 2: "Programmeren maatregelen"

Het beoordelingsproces is door het Programma Rijkskeringen zo ingericht dat op basis van het beoordelingsresultaat een handelingsperspectief kan worden opgesteld voor de primaire Rijkskeringen.

Voor de regionale Rijkskeringen worden vanaf het 4^e kwartaal van 2020 de toetsresultaten uitgewerkt naar een concreet handelingsperspectief. Op basis van

prioritering leidt dit in 2021 tot een eerste uitvoeringsprogramma voor de regionale Rijkskeringen.

Prioriteren en programmeren zal aan de hand van de bijdrage aan de waterveiligheid bepaald moeten worden. Deze bijdrage aan de waterveiligheid zal moeten blijken uit het totaal overzicht van het toetsen en beoordelen, daar wordt op dit moment hard aan gewerkt. Capaciteit, budget en koppeling met andere projecten zijn medebepalend voor de programmering. Op dit moment lopen al enkele versterkingsprojecten. Informatie hierover staat opgenomen in hoofdstuk 3.2.

2.3 Voortgang programmadoel 3: "Implementeren Zorgplicht"

Op basis van de rapportage Zorgplicht 2019 is de conclusie getrokken dat er voortgang wordt gemaakt maar dat op een aantal punten de Implementatie en Uitvoering van de Zorgplicht last heeft van RWS brede zaken zoals Informatiemanagement, Kennismanagement en de complexe instandhoudingsketen.

Naar aanleiding hiervan zijn een de volgende maatregelen geformuleerd:

- a) Centrale regie op de RWS-brede doelen uit te voeren door de programmadirecteur Rijkskeringen met een Programmabureau Rijkskeringen dat coördineert, monitort, bijstuurt als het nodig is en hulp organiseert waar en wanneer dit nodig is
- b) Regionale regie door de directeuren NM op de uitvoering daarvan binnen het eigen netwerk door middel van een integraal regionaal team
- c) Samenstellen door directeuren NM van de regionale teams
- d) Organiseer de samenwerking met de waterschappen om de kwaliteit van je beheertaken te laten reviewen (peer reviews zorgplicht) en daar waar nodig gezamenlijke doelen (zoals beoordeling van keringen) vast te stellen
- e) Aansluiten of maak gebruik van wat al in al lopende processen plaatsvindt door daarbinnen eerst de focus te laten leggen op waterkeringen, denk aan VenR, assetmanagement, AIR-BIM, focuspunt data en IV

Ad a: De Landelijk coördinator is in september aangesteld.

Ad b: Het programma Rijkskeringen agendeert beslispunten mbt Zorgplicht in het directeurenoverleg zoals bijvoorbeeld aanpassing Uitvoeringskader en inventarisatie van de Strategische personeelsplannen.

Ad c: In de regio's zijn de keringenteams samengesteld.

Ad d: In 4 regio's wordt geparticipeerd in Peer Reviews met aangrenzende Waterschappen. Voor de overige regio's wordt de samenwerking met de waterschappen verder gezocht.

Ad e: Binnen de programma's voor Informatiemanagement is aangesloten met een zogenaamde Data APK. Hiermee wordt de specifieke informatiebehoefte voor keringen vastgesteld en zo geborgd in de toekomstige conversie naar nieuwe Assetmanagement-systemen. Met WVL en Bestuursstaf wordt een handreiking voor het kwantificeren van kennisbehoefte met betrekking tot Waterkeren opgesteld.

2.4 Risico's en beheersmaatregelen

Aan de hand van de programmadoelen is een risicodossier opgesteld. In de voortgangsrapportage behandelen we de top 6 meest urgente risico's. Deze risico's zijn te vinden in hoofdstuk 5 van deze voortgangsrapportage.

Op dit moment zijn de drie meeste acute risico's:

1. Overschrijding van budget en tijd door langjarige krapte van capaciteit, kennis en kunde RWS-breed.
2. Niet halen van de deadline van de beoordelingen die worden uitgevoerd door RWS Ontwerpt.
3. Overschrijding van budget en tijd door de gevolgen van Corona.

2.5 Vooruitblik komend half jaar

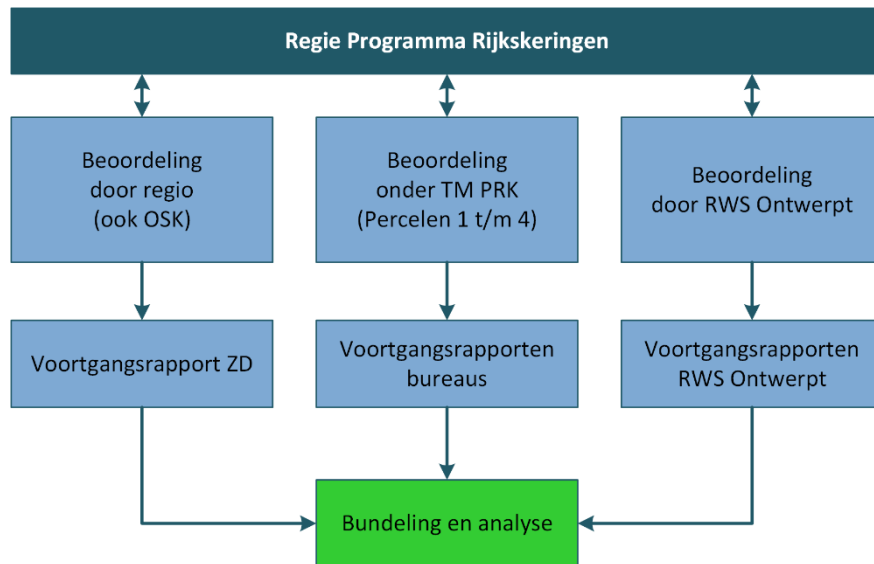
- De komende periode staat in het teken van de uitvoering van de beoordeling van de primaire waterkeringen en de monitoring van de Zorgplicht en de uitvoering van verbeteracties in relatie tot de Zorgplicht. De uitdaging bij de Beoordeling is om over de percelen heen de consistentie en kwaliteit te bewaken, terwijl de voortgang niet gehinderd wordt.
 - Het dilemma is de omgang met opgaven die tussen wal en schip dreigen te vallen: maatregelen buiten regulier beheer en onderhoud, maar die strikt genomen ook niet noodzakelijk zijn voor waterveiligheid. Een voorbeeld is de degeneratie van een bekleding, vervanging is niet voorzien in beheer en onderhoud, voor de korte termijn is er geen veiligheidstekort, maar vergaande achteruitgang is op de langere termijn niet acceptabel.
- In het kader van de Zorgplicht:
 - De rapportage Zorgplicht 2020 opgeleverd
 - Organiseren we komend half jaar bijeenkomsten/werksessies met de regio's om binnen actieplannen gezamenlijke vraagstukken op te pakken.
 - Borgen we de kennisbehoefte voor Zorgplicht in de opleiding voor Bedienaars
 - Wordt het proces voor het vaststellen van de Legger aangepast zodat ook de omgevingswet hierin wordt meegenomen
 - De Klanteisspecificaties (KES) voor de prestatiecontracten verder uitgewerkt voor kunstwerken
 - Handreiking voor het kwantificeren van kennisbehoefte in relatie tot Waterveiligheid/Keren Hoogwater opgesteld zodat deze goed in de Strategische Personeelsplannen worden opgenomen.
- De drie overlegplatforms (Wergroep waterkeren, Regio-coördinatorenoverleg en COP's) zijn samengevoegd in het platform Waterkeren. De 1^e bijeenkomst is geweest en de volgende bijeenkomsten zijn gepland. Het platform Waterkeren vindt maandelijks plaats. Uitdaging in deze tijd van corona is om naast het uitwisselen van informatie ook de oplevering van producten te realiseren.
- De toetsing van de regionale keringen is nagenoeg afgerond en komende periode werken we aan een overkoepelende veiligheidsrapportage met de resultaten van de toetsing. Daarnaast start de volgende fase voor de regionale keringen. Er wordt gewerkt aan een handelingsperspectief waarmee we de toetsresultaten vertalen naar concrete maatregelen.
- De waterveiligheidsmaatregelen die voort zullen vloeien uit het toetsen en beoordelen, worden opgenomen in de regionale programmering. Met de regio's worden de komende maanden daarom verkennende gesprekken gevoerd. Doel van deze gesprekken is het leggen van de verbinding en maken van afspraken tussen de regio-coördinatoren, de assetmanagers, de medewerkers van de afdelingen Programmeren en het Programmteam Rijkskeringen.

3 Planning en voortgang van het programma

3.1 Programmadoel 1: "Beoordelen en toetsen Rijkskeringen"

3.1.1 Beoordeling primaire keringen

De beoordeling van de primaire keringen is verdeeld in drie onderdelen (zie onderstaande figuur).

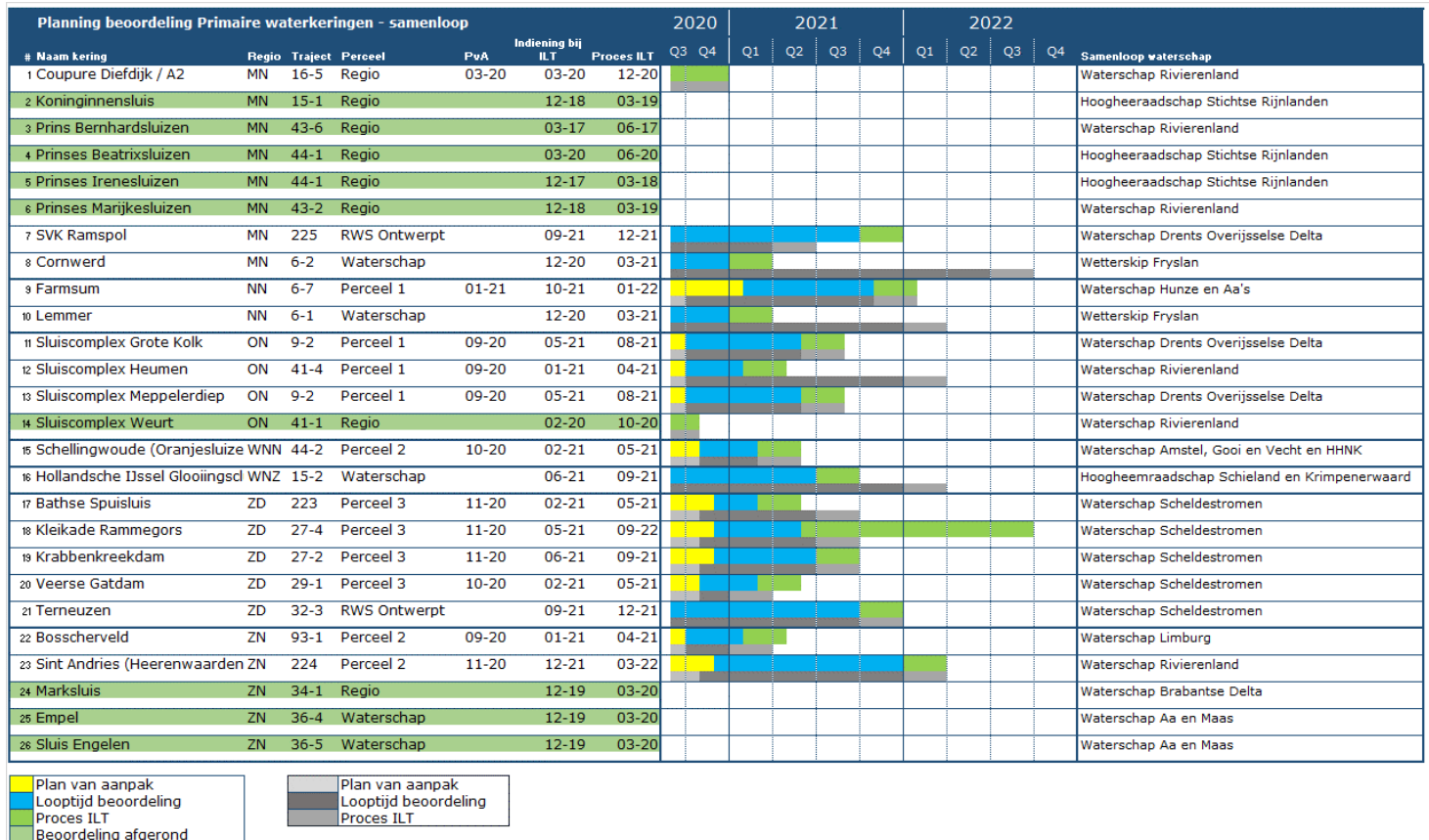

Figuur 3. Onderdelen van de beoordeling.

- Een deel van de te beoordelen primaire keringen is reeds in opdracht van de regio beoordeeld. Het grootste deel van de objecten/keringen (ca. 40 objecten) is verdeeld over 4 percelen. Deze waterkeringen worden onder regie van de Technisch Manager (TM) door 4 marktpartijen/consortia beoordeeld. Ter voorbereiding op de beoordeling zijn de afgelopen maanden de waterkeringen gescreend. Op basis van deze screening bepalen we de benodigde diepgang van de beoordeling in lijn met het advies van het Expertisenetwerk Waterveiligheid (ENW).
- Een laatste deel betreft de stormvloedkeringen en het sluiscomplex van Terneuzen (6 objecten). De beoordeling van deze keringen vindt plaats door RWS Ontwerpt, met uitzondering van de Oosterscheldekering (OSK), die voert de regio zelf uit. Bij zowel de screening als de beoordeling werken externe bureaus en ons eigen RWS Ontwerpt (ingenieursbureau) nauw samen met de assetmanagers in de districten en specialisten van de landelijke diensten.

De 54 primaire Rijkskeringen liggen in 52 normtrajecten uit de Waterwet. Bij 28 van deze normtrajecten is RWS als enige keringbeheerder en dus penvoerder. Bij de andere 24 normtrajecten gaat het om samenloop met een waterschap. In dat geval is het waterschap penvoerder voor de beoordeling.

In onderstaande twee overzichten is de planning per Primaire Rijkskering weergegevens. Het eerste overzicht (figuur 4) bevat de keringen waar RWS penvoerder is en geen andere keringbeheerder is betrokken.

Figuur 5. Beoordeling van de Primaire waterkeringen waar sprake is van samenloop met een waterschap. Het waterschap is in deze gevallen penvoerder van de beoordeling.

3.1.2 Toetsing regionale keringen

De toetsing van de regionale keringen zit in de afrondende fase. In onderstaand overzicht is per regionale kering aangegeven wat de status van de toetsing is. Uit het overzicht blijkt dat van 13 van de 16 regionale keringen de toetsing is afgerond. Van 3 keringen is het toetsrapport ingediend bij ILT, in afwachting van beoordeling en acceptatie door ILT.

Naam kering	Regio	Status
Amsterdam Rijnkanaal (Oostelijke dijk)	MN	Afgerond
Amsterdam Rijnkanaal (Westelijke dijk)	MN	Afgerond
Maaswaalkanaal	ON	Afgerond
Twentekanaal	ON	Ingediend bij ILT
Kanaal Gent Terneuzen	ZD	Afgerond
Kreekrakpolder	ZD	Afgerond
Drongelens Kanaal	ZN	Afgerond
Julianakanaal	ZN	Afgerond
Noordervaart	ZN	Afgerond
Markkanaal	ZN	Afgerond
Maximakanaal	ZN	Afgerond
Wessem Nederweert	ZN	Afgerond
Wilhelminakanaal	ZN	Ingediend bij ILT
Zuid-Willemsvaart	ZN	Afgerond
Traverse Den Bosch	ZN	Ingediend bij ILT
A2	ZN	Afgerond

Figuur 6. Overzicht stand van zaken toetsing Regionale waterkeringen

Nb. Drongelenskanaal en Markkanaal zijn sinds half januari 2021 overgedragen aan Waterschap Brabantse Delta. De uitkomsten van de toetsing zijn meegenomen in de onderhandelingen van de overdracht. De financiële afwikkeling en nadere afspraken vinden plaats tussen ZN en Brabantse Delta. Drongelenskanaal en Markkanaal komen hiermee te vervallen in de lijst van regionale keringen bij RWS.

De laatste stap in de toetsing van de regionale keringen is het samenbrengen van de individuele toetsrapportages in een overkoepelende Veiligheidsrapportage. Afspraken met de markt zijn reeds gemaakt en de afronding van de overkoepelende rapportage is begin 2021 voorzien. Deze rapportage wordt vervolgens gepresenteerd aan de minister.

Daarnaast moet worden nagedacht over hoe de beheerder verder moet met de opgave regionale keringen. Deze vervolgstap is nodig om inzichtelijk te maken hoe de beheerder samen met de markt, de opgave regionale keringen voor RWS verder kunnen brengen. Deze stap bestaat uit onder andere de volgende onderdelen: het handelingsperspectief, de zorgplicht en een evaluatie. De komende periode wordt gewerkt aan een handelingsperspectief voor de regionale keringen.

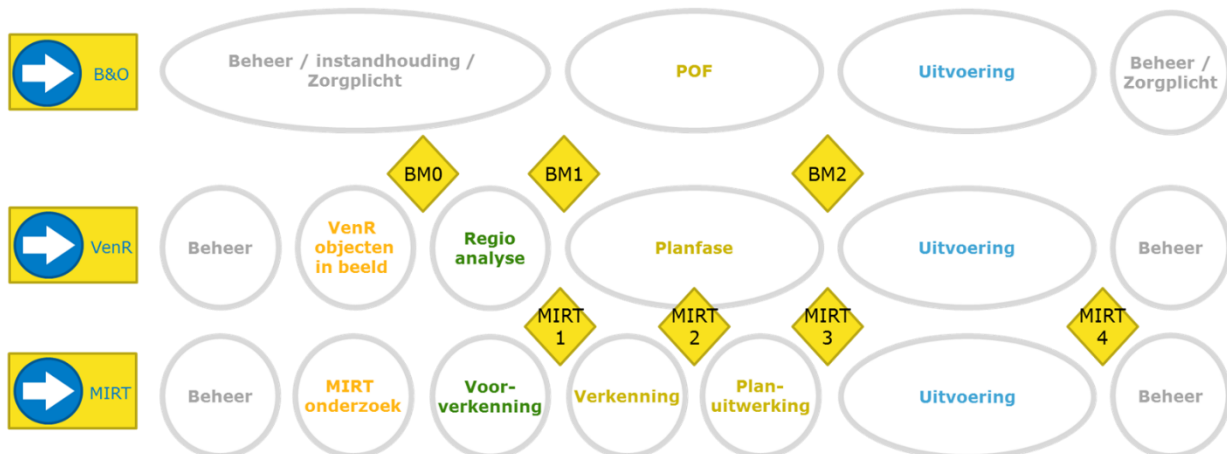
3.2 Programmadoel 2: "Programmeren Maatregelen"

Op basis van de toetsing dan wel beoordeling worden voor de regionale keringen en primaire keringen uitvoeringsprogramma's opgesteld met maatregelen. Deze voorgestelde maatregelen worden geprioriteerd en geprogrammeerd binnen de budgetrandvoorwaarden. In de loop van 2021 wordt voor de regionale keringen een eerste programma opgesteld. Dit programma wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van de ontwikkelingen binnen en buiten het programma. Voor de primaire keringen

wordt naar verwachting in de loop van 2023 een eerste programma opgesteld. Voor de voortgangsrapportage op programmaniveau wordt qua informatievoorziening en beslispunten aangesloten bij de HWBP-voortgangsrapportage.

Programma Rijkskeringen sluit aan op de bestaande processen:

Figuur 7. Aansluiting Rijkskeringen op stappen binnen productielijnen RWS

In lijn met de HWBP-voortgangsrapportage wordt het programmadoel in de twee uitvoeringsprogramma's voor de regionale en voor de primaire keringen uitgewerkt in productiedoelen. In de voortgangsrapportages wordt aan de hand van de project-informatie aangegeven wat de geplande en de gerealiseerde voortgang ten opzichte van deze productiedoelen is (figuur 8).

De informatie per project is afkomstig uit de projectendatabase. Voor de projecten worden de volgende fasen onderscheiden:

- (Voor)verkenning (geel);
- Planuitwerking – Beslismoment 1 (BM1) gepasseerd (lichtblauw);
- Realisatie – Beslismoment 2 (BM2) gepasseerd (donkerblauw);

- Versnelde realisatie volgens calamiteitenprocedure (oranje).

Object	Wat	Regio	Project	Door	Planning	Knelpunt
Vlieland	Dijk en coupure	NN	P.1130	waterschap	2021-2022	PAS (mogelijk)
Amsterdam-Rijnkanaal	Versnelde versterking 400 m dijk Betuwepand	MN		RWS	2020	Geen
Prinses Marijkesluis	Keerschuij	MN	P.1451	RWS		Geen
Noordelijke Lekdijk	Voorhavendijken	MN		Waterschap	Planning onbekend	
Marken	Dijk	WNN	P.0988	RWS	2021-2027	Geen
Ijmuiden	Dijk	WNN	P.1119	RWS	2022-2024	Geen
Ijmuiden	Kunstwerken	WNN	P.1119	RWS		Geen
SVK Hollandsche IJssel	Verbetering betrouwbaarheid	WNZ	P.1128	RWS	2021-2022	Geen
Bossherveld	Dijk aansluitend op sluis	ZN	P.1127	RWS	Afgerond	Geen

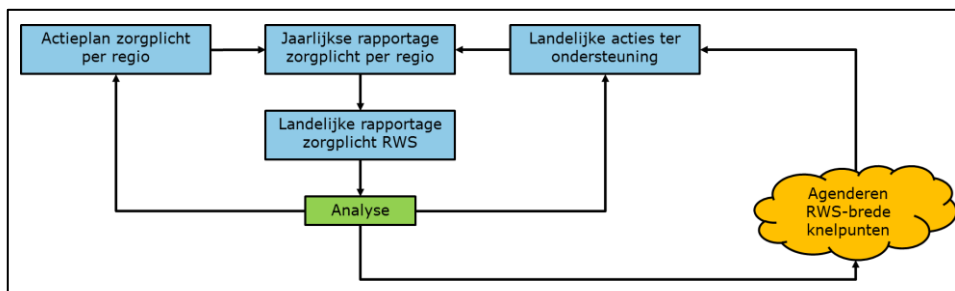
	(Voor)verkenning
	Via calamiteitenproces
	Planuitwerking - BM 1 gepasseerd
	Realisatie - BM 2 gepasseerd
	Realisatie afgerond

Figuur 8. Overzicht stand van zaken geplande en lopende projecten.

3.3 Programmadoel 3: "Implementeren Zorgplicht"

Voor de implementatie van de zorgplicht is een RWS-breed uitvoeringskader van toepassing. De regio's werken samen met de landelijke onderdelen (PPO in de instandhoudings-cyclus, VWM i.r.t. Bediening, CIV i.r.t. Informatiemanagement en Beheer dagelijkse gegevens en WVL i.r.t. Kennis, kaders en wetgeving) aan de implementatie van de zorgplicht. Het uitvoeringskader zorgplicht bestaat uit twaalf aspecten, van inspectie tot verantwoording. RWS-breed is het beeld dat er sinds de start van de implementatie zorgplicht inmiddels veel is bereikt, maar dat we er nog niet zijn.

Voor wat betreft de zorgplicht wordt de jaarlijkse voortgangsrapportage Rijkskeringen gebaseerd op de (interne) verantwoording van de regio op de regionale actieplannen en de jaarlijkse landelijke rapportage Zorgplicht. Om de implementatie van de zorgplicht bij RWS te bevorderen, voert het landelijke team Rijkskeringen een aantal gerichte acties uit en worden eventuele RWS-brede knelpunten geagendeerd.

Figuur 9. Werkwijze PRK bij Zorgplicht.

Procesverloop

Begin januari 2020 heeft de CHID (Louis Schouwstra) zijn regionale collega's gevraagd om actieplannen op te stellen, gericht op een volledige implementatie van de zorgplicht. Dit vraagt om meer coördinatie in de regio en inzet op een aantal

specifieke aspecten van het uitvoeringskader. In 2020 zijn de volgende punten gerealiseerd:

- Coördinatie: In alle regio's zijn coördinatoren Rijkskeringen aangesteld. Deze coördineren ook de implementatie en versterking van de Zorgplicht in de regio's. In de meeste regio's zijn ook specifieke coördinatoren Zorgplicht aangesteld. Dit om de werklast vanuit de Beoordeling / Toetsing / Versterking én de realisatie van de Zorgplicht te verdelen.
- Kennismanagement: Naast de inventarisatie vanuit WVL is ook vanuit de regio's zelf gekeken in hoeverre het kennismanagement voldoende in de Strategische Personeelsplannen is geborgd. Conclusie is dat dit onvoldoende kwantitatief is vastgelegd. In 2021 worden de SPP's geactualiseerd. Vanuit Programma Rijkskeringen wordt in samenwerking met WVL, BS en ZD een handreiking geschreven om de regio's in staat te stellen eind 2021 het Kennismanagement met betrekking tot waterkeren in de Strategische Personeelsplannen te borgen.
- WVL heeft de kennisprofielen Waterveiligheid in 2020 geactualiseerd en deze zijn vastgesteld door de proceseigenaar Kennis en Kaders (Marlouke Durville).
- Informatiemanagementsystemen en Beheren dagelijkse gegevens:
 - Voor het realiseren van goed Informatiemanagement is het belangrijk dat de systemen RWS breed op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Dit wordt gerealiseerd in het programma van veel naar 3 (VVN3). Hiervoor moet expliciet de informatiebehoefte voor het B&O van de primaire keringen worden vastgesteld. In 2020 is gestart met een data APK. Met deze APK wordt enerzijds vastgesteld wat precies de informatiebehoefte is en aan de andere kant bekeken in hoeverre de informatie beschikbaar is met de juiste kwaliteit. Daarbij wordt gekeken wie binnen RWS verantwoordelijk is voor het aanleveren en beheren van deze informatie. Als derde punt wordt met deze vastgestelde informatiebehoefte de check met VVN3 gemaakt in hoeverre met de 3 geselecteerde applicaties de informatiebehoefte ten aanzien van Keringen voldoende wordt gedekt. In 2021 zijn 4 verschillende pilots met betrekking tot keringen zijn uitgevoerd: Duinen (NN), Kanaaldijken (MN), Dammen (ZD) en Kunstwerken (ON).
 - In 2020 is gekeken in hoeverre Digispectie wordt gebruikt in de regio's en of deze applicatie gefaciliteerd wordt door de CIV. Alle regio's werken volgens de uitgangspunten van de digigids maar niet alle regio's hebben ook daadwerkelijk Digispectie in gebruik. Dit wordt veroorzaakt door de aard van het areaal (Digispectie is specifiek voor lijnobjecten) en doordat aannemers hun eigen systemen hebben voor inspectie. Dan is vaak pas bij een volgend prestatiecontract mogelijk om de inspectieapplicatie te wijzigen. In het informatiemanagementproces wordt gekeken hoe deze applicatie wordt ondergebracht/gekoppeld in VVN3.
- Inspectie en Onderhoud van primaire waterkeringen:
 - In 2020 zijn nog niet alle Instandhoudingsplannen op orde. Bij ongeveer 60 van de 76 objecten is een IHP aanwezig. Een aantal hiervan zijn ouder dan 5 jaar en moeten ook geactualiseerd worden. Uiterlijk 2022 zijn alle IHP's opgesteld of geactualiseerd.
 - In 2020 waren niet alle Klanteis-specificaties (KES) voor Inspecties en Onderhoud beschikbaar. Voor de Lijnobjecten zijn deze in een applicatie GRIP opgenomen en worden ze gebruikt in de af te sluiten Prestatiecontracten. Voor het onderhoud moeten deze

opgezet worden voor de Lijnobjecten en de kunstwerken. In Q1 2021 wordt dit project voortgezet. In combinatie met de doorlooptijd van een prestatiecontract (gemiddeld 5 jaar) is de verwachting dat dit de komende jaren zal vragen voordat dit geheel geborgd is binnen het instandhoudingsproces.

- In 2020 is Crisismanagement 2.0 (CM2.0) geïmplementeerd. In 2021 worden oefeningen gepland om vast te stellen of de samenwerking binnen CM2.0 in relatie tot Waterkeren voldoende is en of er bijstellingen noodzakelijk zijn.

Landelijke jaarrapportage zorgplicht 2019:

In 2020 is een evaluatie op de tot dan toe opgestelde Zorgplichtrapportages uitgevoerd. Daar zijn een aantal belangrijke verbeterpunten uit naar voren gekomen:

- Er is een goed ingeregeld proces van rapporteren en verantwoorden.
- De regionale en daarmee de landelijke rapportage mist nog expliciete koppeling met UKZ
- Scoring op onderdelen subjectief hierdoor is onderlinge vergelijkbaarheid en optelbaarheid moeilijker
- Besluitvorming na oplevering van de rapportage onduidelijk
- Inzicht in opvolging onduidelijk. Daardoor inzicht in voortgang maar één keer per jaar.
- Resultaten onduidelijk voor verschillende gremia

Naar aanleiding van bovenstaande punten is besloten tot een nieuwe opzet die heel nauw aansluit bij het Uitvoeringkader Zorgplicht. In de rapportage zullen de resultaten meer ingedeeld worden in de verschillende managementniveaus. In het Uitvoeringkader zijn de directeuren Netwerkmanagement verantwoordelijk voor de rapportage en de opvolging van de verbeterpunten. De stuurgroep Rijkskeringen heeft een belangrijke rol in het adviseren bij het opstellen van de verbeterplannen.

Alle regio's hebben acties / actieplannen opgesteld. In samenwerking wordt gemonitord wat de stand van zaken is (op basis van de jaarlijkse rapportage) en in hoeverre er acties geformuleerd zijn wanneer we nog niet aan de gestelde norm voldoen. In de tabel op de volgende pagina wordt per regio aangegeven:

- Wat de status van de twaalf aspecten van het uitvoeringskader zorgplicht is (afkomstig uit de regionale rapportages zorgplicht).
- Of er een actieplan is ingediend.
- Wanneer de acties leiden tot een volledige implementatie van de zorgplicht.

Waarnemingen en Analyse

De cyclus van het opstellen van de jaarlijkse rapportage Zorgplicht primaire keringen is weer opgestart. De resultaten van de evaluatie in de zomer van 2020 zijn verwerkt in de aanpak voor de rapportage over 2020. Een belangrijk onderdeel is dat er meer specifiek per onderdeel van het Uitvoeringskader wordt gescoord. Hiermee zijn de resultaten beter onderling vergelijkbaar en optelbaar naar een RWS oordeel. En de methode geeft concretere handvatten voor de verbetermaatregelen.

Door de methode van meten zien we over de gehele linie een lichte teruggang in de resultaten. Dit was ook de verwachting bij de Kick Off van de nieuwe rapportage cyclus. Tegelijkertijd is specifieker nagevraagd naar veiligheidsissues. We zien dat de veiligheidsissues worden beheerst.

Dit betekent dat we meer concreet in beeld hebben welke onderdelen binnen het UKZ we moeten verbeteren. Dat we op dit moment de veiligheidsissues beheerst hebben en dat we met name moeten verbeteren op Kennismanagement en Informatiemanagement.

3.4 Behaalde mijlpalen programma Rijkskeringen

- Organisatie ingericht op basis van resultaten rapportage ZP 2019:
 - Regionale teams ingericht
 - Landelijk Coördinator ZP aangesteld
 - Overleggrema gebundeld tot het Platform Waterkeren
 - Peer Reviews met waterschappen gehouden / gepland
 - Data APK's voor Duinen, Keringen, Dammen en kunstwerken gestart
 - Nieuwe rapportageronde gestart en ingericht o.b.v. evaluatie in 2020
- De screeningsfase van de beoordeling is grotendeels afgerond. Beoordelingen zijn opgestart en een aantal beoordeling zijn afgerond.
- Eerder voorziene uitloop t.o.v. de wettelijke deadline (31-12-2022) is na versnellingsmaatregelen bijgesteld. De planning is nu sluitend en afstemming met omgeving (DGWB/ILT/UvW) vindt continu plaats.
- De uitvoering van de versterking van Betuwepand is versneld opgestart en inmiddels afgerond.

Beoordelingen regionale keringen (GVKA)					dd 20-01-2021		Regio:		ZD	
PRJ P.001108	Vorige jaren	2020	2021	2022	2023	2024 en volgende	Totalen van jaren			
Actueel MC budget	€ 5.817.000	€ 1.700.000	€ 2.717.000	€ -	-	-	€	9.313.000		
Prognose	€ 4.213.395	€ 1.278.969	€ 2.694.637	€ 300.000	€ 300.000	-	€	8.787.000		
Werkelijke kosten	€ 3.921.137	€ 1.278.969	-	-	-	-	€	5.200.100		
Besteed	€ 3.921.137	€ 1.278.969	€ 376.832	-	-	-	€	5.576.930		
Beschikbare ruimte voor aandoan van nieuwe opdrachten							€	3.736.060		

4.3 Programmadoel 2: "MAATREGELEN"

In de onderstaane tabellen staan de budgetten die beschikbaar zijn voor de (voorbereiding) realisatie van de maatregelen. Hier zijn de prognoses uit de financiële beslisnotitie nog niet verwerkt.

Primaire keringen reservering (GVKA)				dd 20-01-2021		Regio:		PPO		
Reservering Rijksprojecten										
PRJ P.001136	Vorige jaren		2020	2021	2022	2023	2024 en volgende	Totalen van jaren		
Actueel MC budget	€	1.000	€	313.000	€ -5.306.000	€ 9.767.000	€ -8.668.000	€	521.374.000	€ 517.481.000
Prognose		-		€ 313.000	€ 9.263.000	€ 40.951.000	€	466.641.000	€	517.168.000
Werkelijke kosten		-		-	-	-		-		-
Besteed		-		-	-	-		-		-
Beschikbare ruimte voor aangaan van nieuwe opdrachten										C 517.481.000

In aansluiting op de voorgaande tabel waarin het resterende budget voor de (voorbereiding) realisatie primaire keringen is opgenomen onderstaande tabel met hierin de reeds opgedragen projecten.

Reeds opgedragen projecten				Scope dec 2020		Totalen van jaren	
PRJ P.001136	Reservering Rijksprojecten			€	560.466.000	€	517.481.000
PRJ P.001119	IJmuiden: dijk en kunstwerken			€	11.339.000	€	14.335.000
PRJ P.001127	Dijk aansluitend op sluis Bosscherveld en Drongelens kanaal: dijk			€	2.988	€	3.115.000
PRJ P.001128	Verbetering betrouwbaarheid SVK Hollandsche IJssel			€	8.250.000	€	8.539.000
PRJ P.001130	Vlieland: dijk + coupure			€	8.170	€	8.613.000
PRJ P.001439	HWBP IJmuiden kunstwerken			€	356.000	€	356.000
PRJ P.001451	Keerschuij Prs. Marijkesluis			€	126.000	€	123.000
PRJ P.000988	Marken: dijk			€	57.019.000	€	57.761.282
PRJ P.001449	Voorhavendijken noordelijke Lekdijk Realisatie door waterschap			€	32.900.000	€	32.018.000
Totaal opgedragen						€	124.860.282
Reservering Rijksprojecten						€	517.481.000
Totaal budget						€	642.341.282

Voor de (voorbereiding) realisatie regionale keringen staat een budget van €192.213.000 gereserveerd bij DGBW. Van dit budget is € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor het doen van voorverkenningen. In de beslisnotitie financiën wordt voorgesteld dit budget beschikbaar te stellen in de nieuwe structuur.

4.4 Programmadoel 3: "ZORGPLICHT"

Voor de zorgplicht zijn de prognoses zoals in onderstaande tabel geactualiseerd en er zijn mandaten geregeld voor de nieuwe landelijke coördinator zorgplicht.

MN IV-Zorgplicht waterkeringen				dd 20-01-2021		Regio:		NOVA	
PRJ L.003009	Vorige jaren	2020	2021	2022	2023	2024 en volgende	Totalen van jaren		
Actueel MC budget	€ 607.846	€ 200.000	€ 200.000	€ 350.000	-	€ 350.000	€	1.707.846	
Prognose	€ 507.000	€ 92.000	€ 205.000	€ 350.000	€ 350.000	-	€	1.504.000	
Werkelijke kosten	€ 452.465	€ 54.698	-	-	-	-	€	507.162	
Besteed	€ 452.465	€ 54.698	€ 28.208	-	-	-	€	535.370	
Beschikbare ruimte voor aangaan van nieuwe opdrachten								€	1.172.476

4.5 Vooruitblik financiën

- Het financiële overzicht van het programma Rijkskeringen en de prognoses zijn gezamenlijk met BS geactualiseerd en er is voorstel gedaan voor een nieuwe financiële structuur. Hiermee is een goed fundament gelegd om een bijdrage te kunnen leveren aan het prioriteren en programmeren van de maatregelen binnen de financiële kaders en de begrotingsvoorbereiding.

5 Risico's en beheersmaatregelen programma Rijkskeringen

Deze risicoparagraaf bevat een top 6 aan meest urgente risico's die we op dit moment op programmaniveau zien. Binnen het programma is een risicodossier opgesteld. Van deze risico's bepalen we periodiek wat het effect is – voor tijd, geld, kwaliteit, omgeving, veiligheid en imago – en wat de kans op dit risico is.

Op dit moment zien we de volgende risico's als meest urgent:

1. *Overschrijding van budget en tijd door langjarige krapte van capaciteit, kennis en kunde RWS-breed.*

Op dit moment beheersen we dit risico door in beeld te brengen op welke vlakken er structureel gebrek is aan capaciteit (fte, kennis en kunde).

2. *Niet halen van de deadline van de beoordelingen die worden uitgevoerd door RWS Ontwerpt.*

Dit risico vormt een acute bedreiging voor het halen van de planning van de beoordeling van de primaire keringen in juli 2022. We bekijken momenteel de mogelijkheid om voor de beoordelingen die niet binnen de deadline afgerond kunnen worden een Voorlopig Oordeel op te stellen. Dit geeft RWS Ontwerpt vervolgens tijd om tot een definitief oordeel te komen, waarbij ook het opleiden van de eigen organisatie een plek krijgt.

3. *Overschrijding van budget en tijd door de gevolgen van Corona.*

De beperkende coronamaatregelen zorgen voor extra druk op de organisatie. Met name afstemmen binnen en buiten de organisatie verloopt moeizamer. Dit leidt tot enige vertraging en mogelijk tot verlaging van de kwaliteit.

4. *Planningen in projecten worden niet gehaald (2032 en 2050).*

Naast hierboven benoemde risico's zien we ook risico in niet halen van planningen voor projecten als gevolg van externe ontwikkelingen waaronder PAS en PFAS. Op dit moment is dit nog niet aan de orde, omdat er pas weinig projecten zijn opgestart, maar de gevolgen kunnen groot zijn als binnenkort de maatregelen voor de regionale keringen starten. Op dit moment volgende we de genoemde ontwikkelingen.

5. *Veiligheidsbeoordeling geeft niet de informatie die nodig is voor het voeden van het uitvoeringsorgaan.*

Op dit moment merken we dat een goed gekeurde kering toch een beheeropgave kan hebben (bijv. bekleding die aan vervanging toe is). Deze kering komt echter niet in aanmerking voor versterkingsbudget, maar er is ook geen B&O budget beschikbaar. Niets doen leidt op de langere termijn tot degradatie van de kering met hogere kosten voor V&R tot gevolg. We beheersen dit door scherpe uitgangspunten te formuleren over wat veiligheidsbeoordeling inhoudt, wat niet, en hoe andersoortige opgaven geagendeerd kunnen worden.

6. *Governance en kennisdeling en "wie doet nu wat" is nog niet duidelijk.*

Er zijn veel partijen en RWS-organisatieonderdelen betrokken binnen het waterkeringen werkveld. Op dit moment is niet altijd duidelijk wie waarvoor zorg draagt. Dit kan leiden tot zaken die tussen de wal en het schip komen te vallen of juist zaken die dubbel worden gedaan.

Wij beheersen dit door de stakeholders van het waterkeringenwerkveld in beeld te brengen en vervolgens afspraken met deze stakeholders te maken.

Daarnaast beheersen we dit risico door het opstellen en delen van een helder programmaplan.

Num	Risico / Ongewenste gebeurtenis	Programmadoe(en)	Oorzaak	Gevolg	stoplicht	Kans 1-5	Totaal score	Beheersmaatregel
1	Capaciteit, kennis en kunde blijft langjarig te krap (bij programma Rijkskeringen dan wel bij de regio/PPO) waardoor ingeboet wordt op voortgang of kwaliteit.	1. Beoordelen en toetsen rijkskeringen 2. Maatregelen 3. Zorgplicht	Onvoldoende capaciteit kwalitatief en kwantitatief zowel bij de regio als leverende (landelijke) diensten.	1. Input voor de uitvoering is onvoldoende waardoor aanpassing tijdens de uitvoering kunnen optreden 2. Het beschikbare budget wordt niet gebruikt. 3. Watervuiligheid komt in het geding 4. Voorbeeld functie naar waterschappen komt in het geding 5. Maakbaarheid kan in het geding komen		5	115	signaleren tekort diverse gremia
3	Pfas, Corona en PAS veroorzaken overschrijdingen op budget en tijd	1. Beoordelen en toetsen rijkskeringen 2. Maatregelen 3. Zorgplicht	Aanvullende regelgeving mbt Pfas, Corona en PAS moeten gevolgd worden	1. Voortgang vertraagd, mijlpalen worden niet gehaald 2. Onderlinge afstemming minder effectief ivm vergaderen op afstand. 3. Aanvullend budget benodigd 4. (Tijdelijke) opslag van met pfas verontreinigde grond is nodig		5	100	1. Ontwikkelen op gebied van Pfas, Corona en Pas volgens en tijdig signaleren als Mijlpalen en budget ontoereikend zijn. 2. Centraal depot voor met Pfas verontreinigde grond onderzoeken.
5	Planningen in projecten worden niet gehaald (2032 en 2050)	2. Maatregelen	Corona stikstof prioritering onvoldoende afstemming waterschappen enz	1. Voorbeeld functie voor waterschappen komt in het geding		3	69	1. Sterkere regie (perceeltrekkers, voortgang, escalatie) 2. Afspraken met RWS ontwerpt ("eigen beoordelingen") 3. Vaker benutten voorlopig oordeel
7	Veiligheidsbeoordeling geeft niet de informatie die nodig is voor het voeden van het uitvoeringsorgaan.	1. Beoordelen en toetsen rijkskeringen 2. Maatregelen	Bijv. discussie rondom strategisch afkeuren i.v.m. beheeropgave, opgave "raakt vervuld".	1. geen eenduidige input voor een goede prioritering 2. input voor de uitvoering is onvoldoende waardoor aanpassing tijdens de uitvoering kunnen optreden		3	57	Scherpe uitgangspunten over wat veiligheidsbeoordeling inhoudt, wat niet, en hoe andersoortige opgaven geagendeerd kunnen worden. Praktijkervaring met WBI / BOI delen
8	voortgang RWS Ontwerpt	1. Beoordelen en toetsen rijkskeringen 2. Maatregelen				3	54	versterking inhuren
9	Governance en kennisdeling en "wie doet nu wat" is nog niet duidelijk.	1. Beoordelen en toetsen rijkskeringen 2. Maatregelen 3. Zorgplicht	Er zijn veel participanten binnen het schip vallen keren werkveld.	1. Zaken kunnen tussen wal en schip vallen 2. Zaken worden dubbel aangesmeerd		3	48	Afstemmen met alle participanten initiëren